گفتو گۆیگی ژیرانه له گهڵ خوشکه نازیزو به پڕیزه کانی بالا نه پۆشم)

بیانۆی دووهم: دهلیت من قناعه تم به بالا پۆشی ههیه، به لام چیبکه م دایکم، باوکم، هاسهرم، خوشکم، برام، هاورپیکه م... هتد قه ناعه تیان پئی نییه، چیبکه م دهسه لام نییه ناتوانم فه رمانی ئه وان بشکینم ئه وان دلایان لیم ده پره نجیت و منیش هه ز ناکه م دلایان بپه نجینم !

ئیمه ده پرسین ئایا گوپراهی لکردنی خوی گه وره و په یامبه ره که ی (ﷺ) گرنکتر و

پئویستتره یان گوپراهی ل دایک و باوک و خوشک و برا؟! کامه یان دروستکار و

سه رپه رشتیار و پزق و پۆزیده ری تۆن؟! وه مردن و ژیا نی تۆیان به دهسته؟! وه ئایا

کامه یان له پیشتر و ئه هه قتره به گوپراهی ل و بیفه رمانی نه کردنی؟!

ئایا نه تبستوو ه که سه روه ر و نازیزمان فه رموو یه تی: (لا طاعة لمخلوق في معصية

الخالق) ^۱ واته گوپراهی ل کردن بوهیچ دروستکار و یك نییه له سه رکه شی کردنی فه رمانه کانی

دروستکار که په روه ردگاری تاک و ته نه یه .

ته نه نه ت دایک و باوک که چاکه کردن و گوپراهی لیکردنیان ئه رک و پئویستیکی شه رعیه،

به لام به مه رجیک له بی فه رمانی کردنی په روه ردگاری بالادهستی نه بییت، چونکه ماف و

فه رمانی خوی گه وره له سه رووی گشت ماف و فه رمانیکه وه ک په روه ردگاری کار به جی

فه رموو یه تی: (وَإِنْ جَاهَدَاكَ عَلَىٰ أَنْ تُشْرِكَ بِي مَا لَيْسَ لَكَ بِهِ عِلْمٌ فَلَا تُطِعْهُمَا)

لقمان: ۱۵

واته: وه ئه گه ر (باوک و دایکت) ئه وپه پی هه ولایان دا له گه لت بو ئه وه ی شتیك بکه ییت

به هاوبه شی من که هه یچ زانیارییه کت پئی نییه ئه وا گوپراهی لیا نیان مه که) ^۲.

زانایانی شه رعناس فه رموو یانه ئه گه رچی خوی گه وره له م ئایه ته پیرۆزه ته نها باسی

هاوه ل و هاوبه ش دۆزینه وه ی کردوه، به لام گشت گونا میکی گه وره و بچوک

^۱ - الراوي : النواس بن سمران الأنصاري | المحدث : الألباني | المصدر : تخريج مشكاة المصابيح | الصفحة أو الرقم | 3624 : خلاصة حكم المحدث : صحيح | التخریج : أخرجه البغوي في ((شرح السنة)) (٢٤٥٥)

^۲ - پوخته ی تفسیر

ده گريته وه، به لام نه مه ناييت پيگر بيت له چاكه كردن له گه ليان، (وَصَاحِبُهُمَا فِي الدُّنْيَا مَعْرُوفًا) واته: له دونيادا زور به چاكي هاورپيتيان بکه و چاكيان له گه ل بکه .
 دواچار ده لپين چون گوپرايه لي دايکت، باوکت، هوسه رت، خوشکت، برات، هاورپيت... هتد ده بيت و سه رکه شي له فه رماني په روه ردگاري بالا ده ست ده که يت؟! له کاتيکدا په روه ردگار تو و نه وانيشي دروست کردوه و دونيا و دواپوژي توو نه وانيش له ژير ده سه لات و فه رماني به رزي نه وادايه؟! نايان نه وان ده توانن له مردن پزگارت بکه ن ياخود ته نانه ت يه ک کارميتر مردنت بو دوابخن و ژيانت بو دريژ بکه نه وه؟! نه ي ده توانن له نازاري نيو گوپ و سه ختي پوژي دوايي و سزاي دوزه خ بتپاريژن؟!

هه لبه ته نه ک بو تو ته نانه ت بو خوشيان هيچيان پي ناکريت! ده ي که واپيت له پيناو به خته وه ري و سه رفرازي خوت له هه ردوو ژيان نه م فه رمانه ي په روه ردگاري بالا ده ست جيبه جي بکه که فه رمويه تي: ﴿يَتَأْتِيهَا الَّذِينَ ءَامَنُوا أَطِيعُوا اللَّهَ وَرَسُولَهُ وَلَا تَوَلَّوْا عَنْهُ

وَأَنْتُمْ تَسْمَعُونَ ﴿٢٠﴾ الأنفال: ٢٠ واته: نه ي نه و که سانه ي بپواتان هيناوه، گوپرايه لي خوي بيوي نه و پيغه مبه ره که ي بن (ﷺ) و پشتيان تي مه که ن، له کاتيکدا نيوه تي ده گه ن و ده بيستن)^٢

نانا نه که ي نامان! خوت توشي قار و توورهي په روه ردگاري بالا ده ست نه که يت! باوه رداريكي وريا و ووشيار به، نه که ويته نيو کومه له ي نه م جوړه که سانه، که خوي خاوه ن ده سه لات هه ره شه ي ليکردون و ده ربارهيان فه رمويه تي؛ وَلَا تَكُونُوا كَالَّذِينَ قَالُوا سَمِعْنَا وَهُمْ لَا يَسْمَعُونَ ﴿٢١﴾ * إِنَّ شَرَّ الدَّوَابِّ عِنْدَ اللَّهِ الصُّمُّ الْبُكْمُ الَّذِينَ لَا يَعْقِلُونَ ﴿٢٢﴾ الأنفال: ٢١ - ٢٢

واته: وهكو ئەوانه مەبن كە (بەسەر زارەكى) وتیان: بیستمان لە كاتێكدا كە ئەوانه هیچ نابیستن و تیناگەن، بەپاستی خراپترینی هەموو گیان لەبەرانی لە لای خۆی گەوره ئەو كە پو لالانەن كە بیر ناكەنەوه و ژیر نابن).^۴

بیانۆی سییەم دەلیت: خو بە بالآ پۆشی نییه! من لە بالآ پۆشهكان زۆر باشترم، زۆرێك لەوان ئافرهتی خراپن، من دلّم ساف و بێگەردە! خۆی گەورهش سەیری دلەكان دەكات نەك پوآلەت.

ئیمەش دەلین خوێشكە ئازیزەكەم: چون بە بالآ پۆشی نییه؟! بالآ پۆشی تاج و ناسنامەى ئافرهتی باوەردارە، ئەو خۆیە تاك و تەنهایەى كە تۆ باوەرپت بە كاربەجییى و كارزانى و لیزانى و زانایى ئەو هەیه، دەى ئەوه پەروەردگارى مەزنە بالآ پۆشی لەسەرتۆ فەرز و پیوست كردوه، و ئەو برپارى بالآ پۆشی بۆ تۆ داوه، گەر تۆش خۆت بەباوەردار دەزانیت دەبیّت گوپرایەل و ملكەچى فەرمان و برپارە بەرز و جوان و پڕ لە داناییەكەى ئەو بیت، تۆ وازبەینە لە بالآ پۆشه خراپەكان ئەوان پێشەنگ و قودوہى تۆ نین و گوناھى خۆیان بۆخۆیانە.

ئینجا پێدەچیت تۆ لەخەوى غەفلەت و بى ئاگایى بیت، چون كەسێك سەرکەش و عاصى بیّت لە فەرمانى خۆى بالآ دەست و پەيامبەرەكەى (ﷺ) دلّى بە سافى دەمینیتەوه؟!

ئایا سەرگوزشتەى باوەكە ئادەم و دایكە حوات نەبیستووہ؟! ئەگەر چى پەروەردگارى كارزان باوەكە ئادەمى بە دەستەكانى خۆى دروستكرد و فەرمانى بە فریشتەكان كرد كرنووشى پێزى بۆ بەرن، وە ئەوانى خستە خوێشى بەرفراوانى بەهشت، و هەرچى پێز و بەختەوہرى بوو بۆیانى فەراھەم كرد، كە چى كاتێك كە بەلینى نیوان خۆیان و پەروەردگاریان لە یاد چوو و لەم دارەیان خوارد كە خۆى كار بەجى لیپانى قەدەغە كردبوو جل و بەرگیان لە بەر بویەوه و لە شەرما پرایان دەكرد و خۆیان

به گه لای داره کانی به هشت داده پۆشی، دواچار به گریان و پارانه وه و په شماني و داوای لیخۆشبوونی زۆروه، ئەگەرچی په روهردگاری به به زهیی لییان خۆشبوو، به لām پێیانی ووت (اهبطوا) دابه زن بۆ سهر زهوی! ئاشکرایه که ژيانی سهر زهوی ئازار و نه خۆشی و ناخۆشی و مهینه تی و ماندوو بوون و هیلایکی زۆری تێدایه.

جاخوشکه نازیزه که م سهرنج بده و بزانه کاتیك باوکه ئاده م سهرکهشی و لادانی کرد له فه رماني خوای گه وره، ئەگەر چی تاکه گوناھ بوو و یه که م جاریش بوو، به لām په روهردگاری دادگەر چاو پۆشی لی نه کرد و نه یه رموو (دلی سافه)! به لکو به م شیوازه

گوزارشت له باس و خواس و سهره نجام و چیرۆکی ئەوانمان بۆ ده کات و ده فه رموویت :

فَاكَلَا مِنْهَا فَبَدَّتْ لُهُمَا سَوْءٌ تُهُمَا وَطَفِقَا يَخْصِفَانِ عَلَيْهِمَا مِنْ وَرَقِ الْجَنَّةِ وَعَصَىٰ آدَمُ رَبَّهُ فَغَوَىٰ ﴿١٢١﴾ ثُمَّ اجْنَبَهُ رَبُّهُ فَغَابَ عَلَيْهِ وَهَدَىٰ ﴿١٢٢﴾ قَالَ أَهْبِطَا مِنْهَا جَمِيعًا بَعْضُكُمْ لِبَعْضٍ

عَدُوٌّ فِيمَا يَأْتِيَنَّكُمْ مِّنِّي هُدَىٰ فَمَنِ اتَّبَعَ هُدَايَ فَلَا يَضِلُّ وَلَا يَشْقَىٰ ﴿١٢٣﴾ طه: ١٢١ -

١٢٣

واته: ئینجا هه ردووکیان له به رو بوومی دره خته قه ده غه کراوه که یان خوارد و به و هۆیه وه

(جل و به رگیان دامال درا) ئیتر عیب و عه وره تیان ده رکه وت، وه ده ستیان کرد به

داپۆشینی له شیان به گه لای (دره خته کانی) به هه شت، ئاده م سه رپێچی فه رماني

په روهردگاری کرد ئیتر له رپیکای راست لای دا . پاشان په روهردگار هه لیبژارد (بۆ

پێغه مبه ریتی) و ته و به ی لی قبول کرد و رپینموونی کرد، خوای گه وره فه رمووی

هه ردووکتان برۆنه خواره وه له وی به یه که وه (نه وه کانتان) ده بنه دوژمنی یه کتری جا

ئه گه ر په یامتان بۆ هات له لایه ن منه وه ئەوسا ئەوه ی شوینی رپینموونی من بکه وی ئەو (له

دنیا دا) گو مپا نابی و (له رۆژی دوا ییدا) تووشی ناخۆشی و زه حمه تی نابی) .

خوشکه به رپیزوسه نگینه که م:

خوای گهوره له سهرووی حهوت ئاسمان و عهرشی بهرز و مهزنی خووی دهوله مه‌ند و بئینیاژه و پئویستی به خواپه‌رستی و بالآ پۆشی من و تو نییه، به‌لکو ئیمه پئویستمان به خوا په‌رستی و گوپراه‌لی و بالآ پۆشیه، وه بزانه خوای گهوره موجامه‌له له‌گه‌ل هیچ که‌سیک ناکات، مامه‌له‌ی په‌روه‌ردگاری دادگهر و میهره‌بان له‌گه‌ل ههر به‌نده‌ییک به‌پیی ملکه‌چی و گوپراه‌لی و سه‌رکه‌شی و گونا‌ه و تاوانه‌کانیه‌تی، هه‌روه‌ک خوای گهوره فه‌رموویه‌تی: ﴿ وَمَنْ أَعْرَضَ عَن ذِكْرِي فَإِنَّ لَهُ مَعِيشَةً ضَنْكًا وَنَحْشُرُهُ يَوْمَ الْقِيَامَةِ

أَعْمَى ﴿١٢٤﴾ طه: ١٢٤

واته: ئه‌وه‌شی پوو وه‌ربگه‌یریت له به‌رنامه و یادی من و پشتی تی بکات، بئگومان بۆ ئه‌و جۆره که‌سانه ژیانیکی ترش و تال و ناخۆشی بۆ پیش دیت، له پۆژی دوايشدا به‌کویری حه‌شری ده‌که‌ین) ^٦.

بیانوی چواره‌م: ده‌لین ئاواوه‌وا زۆر گهرمه، من ناتوام بالآ پۆش بم ده‌سووتیم له گه‌رمان!

خوشکی نازیز: په‌روه‌ردگاری بیسه‌ر وه‌لامی ئه‌م بیانوه‌ی توی داوه‌ته‌وه و فه‌رموویه‌تی: ﴿ قُلْ نَارُ جَهَنَّمَ أَشَدُّ حَرًّا لَوْ كَانُوا يَفْقَهُونَ ﴿٨١﴾ التوبة: ٨١

واته: ئه‌ی په‌یامبه‌ری خوا (ﷺ) پئیان بلی: ئاگری دۆزه‌خ زۆر گهرمتره (له‌م گه‌رمایه) ئه‌گه‌ر ئه‌وانه تی بگن و ژیرین) ^٧.

به‌پراستی سه‌یره چۆن گه‌رمای دونیا به‌راود ده‌کریت له‌گه‌ل ئاگری دۆزه‌خ؟! دیاره خوشکانیک که‌وتونه‌ته نیو داو و فیل و ته‌له‌که‌ی شه‌یتانی نه‌فره‌ت لی کراو، بزانه که‌وا شه‌یتان دوژمنی تویه و هه‌میشه له‌ فیل و پیلاندایه بۆ ئه‌وه‌ی به‌ هوی

^٦ - تفسیری ئاسان
^٧ شوخته‌ی تفسیر